

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖНАРОДНИЙ
ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА
СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 13 «ГРУПОВА ПСИХОТЕРАПІЯ ТА
ПСИХОКОРЕКЦІЯ»**

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський) рівень
Галузь знань:	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність:	С4 «Психологія»
Освітня програма:	«Психологія»

Робоча програма з навчальної дисципліни «Групова психотерапія та психокорекція» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Психологія» спеціальністю С4 «Психологія» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Розробник: д.психол.н., професор Ямницький В.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від « 27 » серпня 20 26 року

Завідувач кафедри,

к.психол.н., доцент

(підпис)

(Михальчук Ю.О.)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Психологія»

Гарант освітньої програми,

к.психол.н., доцент

(підпис)

(Михальчук Ю.О.)

(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол № 1 від « 28 » серпня 20 26 року

Голова НМК

(підпис)

(Сойко І.М.)

(прізвище та ініціали)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	Обов'язковий компонент ОП	
	Спеціальність: С4 Психологія		
Загальна кількість годин - 120	ОП Психологія	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
	рівень вищої освіти: другий (магістерський)	20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	104 год.
		Вид контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «**Групова психотерапія та психокорекція**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності С4 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Вивчення ОК «**Групова психотерапія та психокорекція**» є важливою складовою професійної підготовки майбутніх психологів, оскільки забезпечує формування знань, практичних умінь і професійних компетентностей, необхідних для організації та проведення групової психологічної допомоги.

Групова форма роботи є одним із найефективніших методів психологічної практики, адже сприяє розвитку самосвідомості, покращенню міжособистісної взаємодії, формуванню навичок конструктивного спілкування, емоційної саморегуляції та особистісного зростання учасників. Майбутній психолог повинен уміти планувати, організовувати та проводити психокорекційні й тренінгові заняття, враховуючи особливості групової динаміки, психологічний стан учасників і професійно-етичні стандарти.

Знання закономірностей функціонування психокорекційної групи допомагає психологу ефективно працювати з різними категоріями клієнтів: дітьми, підлітками, студентами, дорослими, сім'ями, педагогами, військовослужбовцями та іншими цільовими групами. Володіння методами групової психотерапії дозволяє успішно проводити профілактичну, корекційну, розвивальну та реабілітаційну роботу.

Опанування дисципліни також сприяє розвитку професійної рефлексії, емпатії, комунікативної компетентності, лідерських якостей, навичок фасилітації групових процесів, управління конфліктами та створення безпечного психологічного простору.

Мета: формування умінь планувати, організовувати та проводити психокорекційні й тренінгові заняття, враховуючи особливості групової динаміки, психологічний стан учасників, дотримуватися етичних принципів професії та сприяти психологічному благополуччю, особистісному розвитку й соціальній адаптації клієнтів.

Завдання: оволодіння теоретичними основами групової психотерапії та психокорекції; закономірностями розвитку та функціонування психокорекційної групи; етапами розвитку групової динаміки; принципами формування психокорекційних груп; функціями, ролями та професійними компетентностями ведучого групи; сучасними методами, техніками та технологіями групової психотерапії; особливостями проведення психологічних тренінгів; етичними нормами професійної діяльності психолога у груповій роботі; критеріями оцінювання ефективності психокорекційних програм.

Результатом навчання за дисципліною є набуття студентами відповідно до освітньо-професійної програми таких **компетентностей**:

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Результатом навчання за дисципліною є набуття студентами відповідно до освітньо-професійної програми таких **результатів навчання**:

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР13. Демонструвати навички надання психологічної допомоги особам з інвалідністю, здійснювати розробку методів психологічного супроводу в адаптації до нових життєвих умов, застосування методів емоційної та когнітивної саморегуляції для гармонізації психічного стану та оптимізації власної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми групової психотерапії та психокорекції

Тема 1. Актуальні питання групової психотерапії та психокорекції. Група як предмет і об'єкт психологічної теорії та практики. Специфіка групової форми психокорекції. Завдання групової психокорекції. Види психокорекційних груп. Історія розвитку групових методів психокорекції. Теорія «тваринного магнетизму» Ф. Месмера. Групова психотерапія і гіпноз. Соціально-психологічні аспекти групових методів. Групові методи в психоаналізі та інших психологічних школах. Сучасні групові методи та розвиток самосвідомості. Переваги групової форми роботи. Показання та застереження до групової психокорекції. Етичні проблеми в контексті психокорекційних груп.

Література: основна [3; 4; 7-8], допоміжна [1]

Тема 2. Особливості формування психокорекційної групи. Особливості формування психокорекційної групи: принципи, віковий і статевий склад групи, професійний склад, розмір групи, періодичність і тривалість зустрічей. Основні принципи роботи групи. Норми групи. Вимоги до групи. Внутрішньогрупова етика. Учасники групи, їх мета та ролі. Підготовка до групової корекції. Робота з очікуваннями учасників. Зворотній зв'язок у групі.

Література: основна [1, 3, 5, 7-8], допоміжна [9]

Тема 3. Особливості психокорекційної групи. Психологія психокорекційної групи. Ознаки, характерні для психокорекційних груп. Груповий процес (етапи розвитку групи). Згуртованість і напруженість у групі. Проблема лідерства. Основні механізми корекційного впливу. Фактори, що впливають на ефективність психокорекційної роботи. Оцінка результативності групової роботи.

Література: основна [2, 3, 7-8], допоміжна [7-9]

Тема 4. Керівництво психокорекційною групою. Керівництво групою. Функції ведучого. Предмет роботи ведучого. Стиль ведення групи. Ко-тренерство. Манера поведінки ведучого на початку тренінгу. Технічний супровід ведучого для створення атмосфери довіри. Мова як засіб впливу і передачі інформації. Невербальна комунікація. Комунікативна конгруентність. Прийоми активізації та управління увагою. Практика використання питань. Техніки активного слухання. Принципи надання психологічної допомоги. Конфіденційність: її умови та випадки руйнування. Вимоги, що висувуються до психолога, який здійснює психокорекційні заходи. Основні компоненти професійної готовності до корекційної діяльності. Проблеми підготовки ведучих.

Література: основна [1, 3, 5-8], допоміжна [1, 3-5]

Тема 5. Проблеми, що виникають у груповій психологічній роботі. Страх ведучого перед групою. Втома ведучого від групи. Примусово організована група. Передчасна термінація окремих учасників. Регулярні запізнення учасників. Відмова учасників групи від повноцінної участі у тренінгу. Поява в групі «цапа відбуйла». Присутність на тренінгу людей з яскраво вираженою акцентуацією характеру. Нестандартні та кризові ситуації під час тренінгу. Суперечки в групі. Невдачі в групі. Складні учасники тренінгової групи. Перенесення: його розуміння «межі» взаємин, порушення «кордонів», еротизоване перенесення. Інтимні стосунки з клієнтом: еротизоване контрперенесення і його наслідки. Залежність: поняття про «позитивну» і «негативну» залежності. Дотики до клієнта: випадки їх застосування та утримання від них. Двоїсті («множинні ролі») взаємини з клієнтом: поняття, наслідки, можливості їх уникнення.

Література: основна [1, 3, 5, 7-8], допоміжна [2-3]

Змістовий модуль 2. Психологічний тренінг як інструмент практичної роботи психолога

Тема 6. Організація групового психологічного тренінгу. Процесуально-організаційні аспекти групового тренінгу. Етапи побудови змістової роботи в тренінгу. Підготовка тренінгу. Форми організації тренінгових занять. Організаційні умови. Матеріально-технічне забезпечення. Використання відеозйомки. Використання музики. Режим роботи. Інструкції у вправах. Завершення процедур. Обговорення. Паузи.

Література: основна [2-3, 4-5, 7-8], допоміжна [1]

Тема 7. Можливості пропрацювання в груповому процесі особистості досвіду учасників. Методи роботи з «випадковими» подіями, що мали місце в минулому. Метод концентрації присутності. Метод групової рефлексії. Метод побудови диспозицій. Тренінгові методи роботи з конструктивними подіями. Метод символічного самовираження. Метод групового вирішення проблем. Метод операціоналізації.

Література: основна [2-3, 5, 7-8], допоміжна [9]

Тема 8. Допоміжні методи групового психологічного тренінгу. Діагностичні процедури. Інформування. Надання інформації. Саморозкриття тренера. Інтерпретація. Конфронтація. Психодраматичні прийоми. Метод фіксованих ролей. Де-брифінг. Мозковий штурм. Аналіз ситуацій. Ритуали в групі. Домашнє завдання. Завершення тренінгу.

Література: основна [2-3, 5, 7-8]

Тема 9. Технологія складання психологічного тренінгу. Планування програми тренінгу. Структура тренінгового заняття. Особливості підбору вправ. Роздатковий матеріал. Каркас сценарію. Зміст сценарію. Приклад розробки сценарію. Оформлення програми психологічного тренінгу. Види корекційних програм. Принципи побудови корекційних програм. Основні вимоги до складання психокорекційної програми.

Література: основна [2-3, 5, 7-8]

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усьог о	у тому числі				усьог о	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми групової психотерапії та психокорекції										
Тема 1. Актуальні питання групової психотерапії та психокорекції	12	2	2		8	12	2			10
Тема 2. Особливості формування психокорекційної групи	12	2	2		8	12				12
Тема 3. Особливості психокорекційної групи	12	2	2		8	12		2		10
Тема 4. Керівництво психокорекційною групою	12	2	2		8	12		2		10
Тема 5. Проблеми, що виникають у груповій психологічній роботі	12	2	2		8	12	2			10
Змістовий модуль 2. Психологічний тренінг як інструмент практичної роботи психолога										
Тема 6. Організація групового психологічного тренінгу	12	2	2		8	12	2			10
Тема 7. Можливості пропрацювання в груповому процесі особистості досвіду учасників	16	4	2		10	16	2			14
Тема 8. Допоміжні методи групового психологічного тренінгу	14	2	2		10	14		2		12
Тема 9. Технологія складання психологічного тренінгу	18	2	4		12	18		2		16
Усього годин	120	20	20		80	120	8	8		104

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми групової психотерапії та психокорекції			
1	Актуальні питання групової психотерапії та психокорекції	2	
2	Особливості формування психокорекційної групи	2	
3	Особливості психокорекційної групи	2	2
4	Керівництво психокорекційною групою	2	2
5	Проблеми, що виникають у груповій психологічній роботі	2	

Змістовий модуль 2. Психологічний тренінг як інструмент практичної роботи психолога			
6	Організація групового психологічного тренінгу	2	
7	Можливості пропрацювання в груповому процесі особистості досвіду учасників	4	
8	Допоміжні методи групового психологічного тренінгу	2	2
9	Технологія складання психологічного тренінгу	2	2
	Разом	20	8

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми групової психотерапії та психокорекції			
1	Актуальні питання групової психотерапії та психокорекції	8	10
2	Особливості формування психокорекційної групи	8	12
3	Особливості психокорекційної групи	8	10
4	Керівництво психокорекційною групою	8	10
5	Проблеми, що виникають у груповій психологічній роботі	8	10
Змістовий модуль 2. Психологічний тренінг як інструмент практичної роботи психолога			
6	Організація групового психологічного тренінгу	8	10
7	Можливості пропрацювання в груповому процесі особистості досвіду учасників	10	14
8	Допоміжні методи групового психологічного тренінгу	10	12
9	Технологія складання психологічного тренінгу	12	16
	Разом	80	104

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми групової психотерапії та психокорекції				
Тема 1. Актуальні питання групової психотерапії та психокорекції	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1) історичне дослідження. Підготуйте повідомлення про внесок Ф. Месмера у розвиток психології та психотерапії; 2) ситуаційне завдання. Запропонуйте способи підтримання позитивної атмосфери у психокорекційній групі; 3) рольова гра. Змодельуйте ситуацію проведення першого групового заняття; 4) створення буклета. Розробіть інформаційний буклет «Основні напрями групової психотерапії»; 5) SWOT-аналіз. Проаналізуйте сильні та слабкі сторони групової психокорекції. Складіть перелік	Основна [3; 4; 7-8], допоміжна [1]	6

		ситуацій, у яких групова форма роботи є більш ефективною, ніж індивідуальна.		
Тема 2. Особливості формування психокорекційної групи	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1) інтелект-карта. Створіть схему «Фактори ефективного формування психокорекційної групи», відобразивши всі чинники, що впливають на її успішну роботу; 2) створення Кодексу групи. У групах розробіть «Кодекс психокорекційної групи», який міститиме правила взаємодії, конфіденційності, взаємної поваги та відповідальності; 3) аналіз етичних ситуацій. Проаналізуйте кілька ситуацій, пов'язаних із порушенням конфіденційності, неповагою або конфліктами між учасниками. Запропонуйте професійні способи їх вирішення; 4) рольова гра «Перша зустріч». Змодельуйте знайомство учасників та спільне вироблення правил роботи групи; 2) вправа «Групові ролі». Ознайомтеся з описами різних учасників (лідер, мовчун, критик, миротворець, мотиватор тощо). Визначте їх можливий вплив на роботу групи та запропонуйте способи взаємодії психолога з кожним із них; 6) рольова гра «Жива група». Учасники випадково отримують ролі й моделюють першу зустріч психокорекційної групи. Після завершення обговоріть, як кожна роль впливала на атмосферу та взаємодію; 7) кейс «Очікування не справдилися». Проаналізуйте ситуацію, коли учасник розчарувався результатами групи. Запропонуйте дії психолога, які допоможуть відновити мотивацію та залученість.	Основна [1; 3; 5; 7-8], допоміжна [9]	6
Тема 3. Особливості психокорекційної групи	Підготовка до практичного заняття, виконання практичних завдань.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1) вправа «Портрет групи». Створіть плакат або інфографіку, яка відображає основні характеристики успішної психокорекційної групи; 2) рольова гра «Життя групи». Учасники моделюють різні стадії розвитку групи (знайомство, конфлікт, згуртованість, завершення). Після гри проаналізуйте зміни в поведінці учасників; 3) аналіз конфлікту. Проаналізуйте ситуацію виникнення напруженості у групі та запропонуйте дії психолога щодо її конструктивного	Основна [2; 3; 7-8], допоміжна [7-9]	6

		вирішення; 4) творчий проєкт «Формула згуртованості». Створіть плакат або інтелект-карту із чинниками, які сприяють формуванню довіри, співпраці та позитивної атмосфери в групі; 5) інфографіка Створіть плакат « 10 факторів успішної психокорекційної групи » із коротким поясненням кожного чинника.		
Тема 4. Керівництво психокорекційною групою	Підготовка до практичного заняття, виконання практичних завдань.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1) рольова гра «Перша зустріч групи». Один студент виконує роль ведучого, інші – учасників. Завдання ведучого – провести знайомство, встановити правила роботи та створити атмосферу довіри; 2) відеоаналіз. Перегляньте відеозапис тренінгу (або опис ситуації) та проаналізуйте стиль роботи ведучого, його сильні сторони і можливі помилки; 3) портрет успішного ведучого. Створіть інфографіку або плакат «Компетентності ефективного ведучого психокорекційної групи»; 4) вправа «Без слів». Учасники передають емоцію або повідомлення лише за допомогою невербальних засобів. Інші визначають зміст повідомлення та аналізують використані сигнали; 5) етичний кодекс. Створіть короткий кодекс поведінки психолога під час проведення психокорекційної групи, акцентуючи увагу на принципах добровільності, поваги, безпеки та конфіденційності.	Основна [1; 3; 5-8], допоміжна [1 3-5]	6
Тема 5. Проблеми, що виникають у груповій психологічній роботі	Підготовка до практичного заняття, виконання практичних завдань.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1) рольова гра. Змодельуйте початок тренінгу, у якому ведучий відчуває сильне хвилювання. Обговоріть ефективні способи саморегуляції; 2) аналіз складних випадків. Кожна підгрупа отримує окремий проблемний випадок (запізнення, пасивність, достроковий вихід із групи, «цап-відбувайло») та розробляє професійний алгоритм дій ведучого; 3) рольова гра «Складний учасник». Змодельуйте ситуацію, у якій один із учасників систематично порушує правила роботи групи. Ведучий має конструктивно вирішити проблему; 4) дискусія. Обговоріть питання: «Де проходить межа між терапевтичним альянсом і психологічною залежністю?»	Основна [1; 3; 5; 7-8], допоміжна [2-3]	6

Змістовий модуль 2. Психологічний тренінг як інструмент практичної роботи психолога				
Тема 6. Організація групового психологічного тренінгу	Підготовка до практичного заняття, виконання практичних завдань.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1) етичний кейс. Проаналізуйте ситуацію, коли під час тренінгу планується відеозйомка. Розробіть алгоритм дій тренера з урахуванням вимог добровільної згоди, конфіденційності та захисту персональних даних; 2) практикум «Ідеальна інструкція». Оберіть будь-яку тренінгову вправу та напишіть до неї чітку, лаконічну й зрозумілу інструкцію. Потім протестуйте її на однокласниках і внесіть необхідні зміни; 3) рольова гра «Проведи вправу». Кожен студент проводить коротку вправу для групи, після чого учасники надають конструктивний зворотний зв'язок щодо зрозумілості інструкцій, управління групою та проведення рефлексії; 4) створення пам'ятки тренера. Розробіть інфографіку або чек-лист « 10 правил ефективного проведення тренінгової вправи », включивши рекомендації щодо формулювання інструкцій, використання пауз, завершення вправи та організації обговорення.	Основна [2-3; 4-5; 7-8], допоміжна [1]	7
Тема 7. Можливості пропрацювання в груповому процесі особистості досвіду учасників	Підготовка до практичного заняття, виконання практичних завдань.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1) дискусія Обговоріть питання: « Чи можна змінити ставлення до минулого, не змінюючи самих подій? »; 2) створення алгоритму Розробіть покрокову інструкцію використання методу концентрації присутності під час психокорекційного заняття; 3) розробка запитань. Створіть добірку із 15 рефлексивних запитань для завершення тренінгового заняття; 4) вправа «Нове переконання». Замініть декілька негативних переконань на конструктивні та поясніть, як це може вплинути на поведінку людини; 5) вправа «Мої успіхи». Створіть колаж або плакат із власних досягнень, ресурсів і життєвих перемог; 6) групова вправа. Учасники по черзі розповідають про подію, якою вони пишаються, а група визначає сильні сторони та ресурси, що допомогли їй досягти; 7) мозковий штурм. Група отримує психологічну проблему та за визначений час генерує максимальну кількість можливих способів її вирішення; 8) кейс-аналіз.	Основна [2-3; 5; 7-8], допоміжна [9]	7

		Проаналізуйте складну консультативну ситуацію та колективно розробіть план психологічної допомоги; 9) метод «Шість капелюхів мислення». Розв'яжіть запропоновану проблему, використовуючи різні стилі мислення за методом Едварда де Боно.		
Тема 8. Допоміжні методи групового психологічного тренінгу	Підготовка до практичного заняття, виконання практичних завдань	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1) рольова постановка У групах підготуйте коротку психодраматичну сценку, яка ілюструє типову життєву проблему (конфлікт, невпевненість, труднощі спілкування). Після виконання проведіть групове обговорення; 2) практика зміни ролей. Використайте техніку «Обмін ролями»: учасники по черзі виконують ролі різних персонажів однієї ситуації та аналізують власні переживання; 3) аналіз технік. Створіть порівняльну таблицю психодраматичних прийомів (рольова гра, дублювання, дзеркало, обмін ролями), визначивши їх мету, особливості та можливості використання; 4) творчий проєкт. Розробіть власну психодраматичну вправу для розвитку емпатії або ефективної комунікації; 5) мозковий штурм. Організуйте мозковий штурм на тему: « Як підвищити згуртованість психокорекційної групи? » Після генерації ідей оберіть найефективніші; 6) сценарій завершення тренінгу. Підготуйте детальний сценарій фінального заняття тренінгу, який включатиме підсумкову вправу, рефлексію, взаємний зворотний зв'язок, оцінювання результатів та символічне завершення роботи групи.	Основна [2-3; 5; 7-8]	7
Тема 9. Технологія складання психологічного тренінгу	Підготовка до практичного заняття, виконання практичних завдань	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Творчі завдання: 1) конструктор тренінгу. Розробіть план психологічного тренінгу на тему «Розвиток емоційного інтелекту», визначивши мету, завдання, структуру заняття, вправи та очікувані результати; 2) вправа «Знайди помилку». Проаналізуйте запропонований викладачем план тренінгу, знайдіть помилки у структурі, підборі вправ і послідовності етапів та запропонуйте власний варіант удосконалення; 3) створення робочого зошита учасника. Розробіть комплект роздаткових матеріалів до одного	Основна [2-3; 5; 7-8]	9

		тренінгового заняття: титульну сторінку, інформаційні блоки, робочі аркуші, місце для рефлексії та домашнє завдання; 4) картотека вправ. Створіть власний банк із 15–20 тренінгових вправ, класифікувавши їх за етапами заняття (знайомство, активізація, основна частина, рефлексія, завершення); 5) написання сценарію Розробіть повний сценарій 60-хвилинного психологічного тренінгу із зазначенням часу, мети кожної вправи, інструкцій ведучого, необхідних матеріалів та очікуваних результатів; 6) експертиза сценарію. Обміняйтеся сценаріями з одногрупниками та проведіть експертну оцінку за критеріями: логічність, відповідність меті, різноманітність методів, часовий розподіл та можливість практичного застосування; 7) творча майстерня тренера. У малих групах розробіть різні сценарії одного й того самого тренінгу для різних категорій учасників (підлітки, студенти, педагоги, батьки) та презентуйте особливості їх адаптації; 8) проєкт «Психологічна лабораторія». У групах створіть макет сучасної психокорекційної програми з використанням різних методів (арт-терапії, тренінгових технологій, психодрами, когнітивно-поведінкових технік тощо). Підготуйте презентацію, у якій обґрунтуйте вибір методів, очікувані результати та критерії оцінювання ефективності програми.		
--	--	---	--	--

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Проєкти та міні-дослідження:

- **Інтелект-карта.** Побудуйте карту «Переваги та можливості групової психокорекції»
- **Міні-дослідження.** Підготуйте презентацію про один із сучасних напрямів групової психотерапії
- **Плакат «Безпечна група»**
Створіть інформаційний плакат із правилами психологічної безпеки та ефективної взаємодії у психокорекційній групі
- **Проєкт «Пам'ятка учасника психокорекційної групи»**
Розробіть буклет або інфографіку, у якій відобразить правила підготовки до групової роботи, важливість відкритості, активної участі, конструктивного зворотного зв'язку та дотримання етичних норм

- **Порівняльний аналіз**
Створіть таблицю «**Психокорекційна група – тренінгова група – психотерапевтична група**», визначивши спільні та відмінні характеристики
- **Міні-дослідження**
Опитайте одногрупників щодо факторів, які вони вважають найважливішими для успішної роботи психокорекційної групи. Представте результати у вигляді діаграми або презентації.
- **Розробка сценарію**
Створіть детальний сценарій перших 20 хвилин психокорекційного заняття із зазначенням вправ, реплік ведучого та очікуваних результатів
- **Створення пам'ятки**
Розробіть інформаційний буклет для клієнтів «**Конфіденційність у роботі психолога: права та обов'язки**»
- **Міні-дослідження**
- Створіть модель «Шлях клієнта від залежності до психологічної автономії».
- **Інтелект-карта**
Створіть схему «**Етапи підготовки психологічного тренінгу**», відобразивши всі організаційні та змістові компоненти
- **Візуалізація програми**
Створіть інфографіку або блок-схему «**Структура психологічного тренінгу**», яка демонструє всі етапи роботи від знайомства до завершальної рефлексії.

Творчі завдання:

- **Творчий проєкт «Безпечний простір».** Створіть плакат або інфографіку «**Правила психологічної безпеки в психокорекційній групі**», що допоможе учасникам зрозуміти принципи взаємної поваги, довіри та відповідальності
- **Доповіді та презентації:**
- **Хронологічна стрічка.** Створіть часову шкалу розвитку групової психотерапії
- Розробіть схему «**Ідеальна взаємодія учасників психокорекційної групи**», показавши взаємозв'язок ролей, цілей і психологічного клімату
- **Розробка анкети**
Створіть анкету для оцінювання ефективності психокорекційної групи, яка міститиме запитання про атмосферу, роботу психолога, власні зміни та загальне задоволення участю
- **Конструктор запитань**
Складіть по п'ять відкритих, закритих, уточнювальних і рефлексивних запитань для роботи в психокорекційній групі
- **Чек-лист психолога**
Розробіть пам'ятку «**10 способів профілактики професійної втоми ведучого**»
- **Аналіз етичних дилем**
Розгляньте практичні ситуації щодо перенесення та порушення професійних меж. Визначте можливі наслідки та алгоритм дій психолога.
- **Інфографіка**
Створіть пам'ятку «**Як навчитися бути «тут і тепер»**».

- **Дерево ресурсів**
Намалюйте дерево, де коріння — особистісні цінності, стовбур — здібності, а крона — життєві досягнення.
- **Створення авторського ритуалу**
Розробіть власний ритуал початку або завершення тренінгового заняття, який сприятиме згуртованості, позитивному настрою та довірі між учасниками.
- **Розробка психокорекційної програми**
Створіть авторську психокорекційну програму для обраної категорії клієнтів (діти, підлітки, студенти, сім'ї тощо), визначивши мету, завдання, принципи, тематичний план занять, методи та очікувані результати.

Форми контролю: опитування, перевірка практичних завдань та кейсів, експертне оцінювання консультативних інтерв'ю, аналіз роботи.

8. Методи навчання

Методи навчання у межах ОК «Групова психотерапія та психокорекція» спрямовані на формування у здобувачів освіти здатності до надання необхідної допомоги людям у вигляді рекомендацій щодо розв'язання їхніх психологічних проблем.

У навчальному процесі застосовуються:

- лекційні заняття з елементами проблемного викладу та мультимедійного супроводу;
- практичні та семінарські заняття, що передбачають аналіз кейсів, розв'язання ситуаційних завдань і роботу з реальними кейс-прикладами;
- інтерактивні методи (робота в парах (психолог-клієнт), трійках (психолог-клієнт-спостерігач) з подальшим аналізом, міні-дискусії, рольові ігри, мозкові штурми, ділові ігри), спрямовані на розвиток навичок прийняття спільних командних рішень;
- самостійна робота студентів за керівництва викладача, що включає опрацювання наукових та аналітичних матеріалів, використання сучасних інформаційних ресурсів.

9. Методи контролю

При вивченні здобувачами вищої освіти курсу «Групова психотерапія та психокорекція» застосовуються такі методи оцінювання набутих знань:

- поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, оцінювання активності на заняттях, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів тощо;
- контроль самостійної роботи, представлення презентацій, доповідей, психологічних есе тощо;
- індивідуальне опитування;
- поточне тестування;
- аналіз та оцінювання результатів навчання;
- підсумковий контроль.

10. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти

1. Група як предмет і об'єкт психологічної теорії та практики.
2. Специфіка групової форми психокорекції.
3. Завдання групової психокорекції.
4. Види психокорекційних груп.
5. Історія розвитку групових методів психокорекції.
6. Теорія «тваринного магнетизму» Ф. Месмера.
7. Групова психотерапія і гіпноз.
8. Соціально-психологічні аспекти групових методів.
9. Групові методи в психоаналізі та інших психологічних школах.
10. Сучасні групові методи та розвиток самосвідомості.
11. Переваги групової форми роботи.
12. Показання та застереження до групової психокорекції.
13. Етичні проблеми в контексті психокорекційних груп.
14. Особливості формування психокорекційної групи: принципи, віковий і статевий склад групи, професійний склад, розмір групи, періодичність і тривалість зустрічей.
15. Основні принципи роботи групи.
16. Норми групи.
17. Вимоги до групи.
18. Внутрішньогрупова етика.
19. Учасники групи, їх мета та ролі.
20. Підготовка до групової корекції.
21. Робота з очікуваннями учасників.
22. Зворотній зв'язок у групі.
23. Психологія психокорекційної групи.
24. Ознаки, характерні для психокорекційних груп.
25. Груповий процес (етапи розвитку групи).
26. Згуртованість і напруженість у групі.
27. Проблема лідерства в груповій психологічній роботі.
28. Основні механізми корекційного впливу.
29. Фактори, що впливають на ефективність психокорекційної роботи.
30. Оцінка результативності групової роботи.
31. Керівництво групою.
32. Функції ведучого.
33. Предмет роботи ведучого.
34. Стиль ведення групи.
35. Ко-тренерство.
36. Манера поведінки ведучого на початку тренінгу.
37. Технічний супровід ведучого для створення атмосфери довіри.
38. Мова як засіб впливу і передачі інформації.
39. Невербальна комунікація.
40. Комунікативна конгруентність.
41. Прийоми активізації та управління увагою.
42. Практика використання питань.
43. Техніки активного слухання.
44. Принципи надання психологічної допомоги.
45. Конфіденційність: її умови та випадки руйнування.
46. Вимоги, що висувуються до психолога, який здійснює психокорекційні заходи.
47. Основні компоненти професійної готовності до корекційної діяльності.
48. Проблеми підготовки ведучих.
49. Страх ведучого перед групою.
50. Втома ведучого від групи.

51. Примусово організована група.
52. Пе-редчасна термінація окремих учас-ників.
53. Регулярні запізнення учасни-ків.
54. Відмова учасників групи від по-вноцінної участі у тренінгу.
55. Поява в групі «цапа відбувайла».
56. Присут-ність на тренінгу людей з яскраво вираженою акцентуацією характеру.
57. Нестандартні та кризові ситуації під час тренінгу.
58. Суперечки в групі. Невдачі в групі.
59. Складні учасники тренінгової групи.
60. Перенесення: його розуміння «межі» взаємин, порушення «кордонів», еротизоване перенесення.
61. Інтимні стосунки з клієнтом: ероти-зоване контрперенесення і його наслідки.
62. Залежність: поняття про «позитивну» і «негативну» залежності.
63. Дотики до клієнта: випадки їх застосування та утримання від них.
64. Двоїсті («множинні рольові») взаємини з клієнтом: поняття, наслід-ки, можливості їх уникнення.
65. Процесуально-організаційні ас-пекти групового тренінгу.
66. Етапи побудови змістової роботи в тренінгу.
67. Підготовка тренінгу.
68. Форми організації тренінгових занять.
69. Організаційні умови проведення групової психологічної роботи.
70. Матеріально-технічне забезпечення групової психологічної роботи.
71. Використання відеозйомки в груповій роботі.
72. Викорис-тання музики в груповій роботі.
73. Режим роботи. Інструкції у вправах.
74. Завершення процедур. Обговорення. Паузи в груповій роботі.
75. Методи роботи з «випадковими» подіями, що мали місце в минулому.
76. Метод концентрації присутності.
77. Метод групової рефлексії.
78. Метод побудови диспозицій.
79. Тренінгові методи роботи з конструктивними подіями.
80. Метод символічного самовираження.
81. Метод групового вирішення проблем.
82. Метод операціоналізації.
83. Діагностичні процедури в груповій роботі.
84. Інфо-рмування в груповій роботі.
85. Надання інформації.
86. Саморозкриття тренера в груповій роботі.
87. Інтер-претація в груповій роботі.
88. Конфронтація в груповій роботі.
89. Психодраматичні прийоми.
90. Метод фіксованих ролей в груповій роботі.
91. Де-брифінг в груповій роботі.
92. Мозковий штурм.
93. Ана-ліз ситуацій.
94. Ритуали в груповій роботі.
95. Домашнє завдання.
96. Завершення тренінгу.
97. Планування програми тренінгу.
98. Структура тренінгового заняття.
99. Особливості підбору вправ.
100. Роздат-ковий матеріал.

101. Каркас сценарію. Зміст сценарію .
102. Приклад розробки сценарію в груповій роботі.
103. Оформлення програми психологічного тренінгу.
104. Види корекційних програм.
105. Принципи побудови корекційних про-грам.
106. Основні вимоги до складання психокорекційної програми.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання, самостійна робота									Підсумковий контроль / іспит	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
6	6	6	6	6	7	7	7	9		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	Відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за	Задовільно

		допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Групова психотерапія та психокорекція» включає:

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі й для самостійного вивчення в електронному вигляді (навчальна платформа Moodle).
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт (навчальна платформа Moodle).
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю (навчальна платформа Moodle).

13. Рекомендована література

Основна

1. Групові форми роботи психолога в організаціях : конспект лекцій / уклад. : Н. В. Коляда, Д. Е. Данілова. Суми : Сумський державний університет, 2024. 174 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/items/ec453890-45af-4ad0-8cb0-f2f3157ea05d>
2. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Теорія та практика психологічних тренінгів. К.-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 209 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/721625/1/Zlyvkov_Lukomska.pdf
3. Карпенко Є. Сучасні методи психокорекції та психотерапії : навч. посіб. Львів–Дрогобич: П'світ, 2026. 152 с. URL: <https://lnk.ua/qqbhi7K54>
4. Оптимізація групової взаємодії в малих групах : посібник / за наук. ред. П. П. Горностая ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 126 с. URL: https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/Posibnyk_Group_2019_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%B0.pdf

5. Панчук Н. П. Основи психокорекції особистості дитини : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 282 с. URL: <https://lnk.ua/M5xhN3D7y>
6. Пол А. Булен, Лоннеке Ленферінк, Ірина Норкіна. Когнітивно-поведінкова терапія тривалого горя : практи. посіб та вправи. Фонд слахтоферхулп, 2024. 47 с. URL: [Orm-ukrainian-workbook.pdf](https://orm-ukrainian-workbook.pdf)
7. Стельмах О.В. Основи психокорекції : конспект лекцій. Львів : ЛДУ БЖД, 2023. 120 с. URL: <https://lnk.ua/8vLE86zCv>
8. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум. Навчально-методичний посібник. Ужгород, 2021. 80 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/35132>

Додаткова

1. Литвиненко С. А., Ямницький В. М. Світ уяви: Кататимно-імагінативна психотерапія : Навчальний посібник. Рівне : Волинські обереги, 2026. 240 с.
2. Ямницький В.М., Литвиненко С.А. Становлення допомагаючих практиків: досвід підготовки фахівців у методі кататимно-імагінативної психотерапії *Журнал сучасної психології. Науковий журнал Запорізького національного університету та Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України*. Видавничий дім «Гельветика». Вип. 3. (26), 2022. С. 80-85. URL: <https://doi.org/10.26661/2310-4368/2022-3-10>
3. Ямницький В.М., Литвиненко С.А. Сучасні практики психологічної допомоги батькам та дітям в контексті кризових реалій. *Психологічні закономірності соціальних процесів і розвитку особистості в сучасному суспільстві : Наукова монографія*. Рига, Латвія : “Baltija Publishing”, 2023. 524 с. С. 271-282. URL: <http://repository.rshu.edu.ua/id/eprint/13668>
4. Abeditehrani H., Dijk C., Dehghani Neyshabouri M., Arntz A. Effectiveness of cognitive behavioral group therapy, psychodrama, and their integration for treatment of social anxiety disorder: A randomized controlled trial. *Jouranal Behav. Ther. Exp. Psychiatry*. 2024. doi: 10.1016/j.jbtep.2023.101908.
5. Abulebda K., Auerbach M., Limaem F.. Debriefing Techniques Utilized in Medical Simulation. 2022 Sep 26. In: StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2026. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31536266/>
6. Moloud R., Saeed Y., Mahmonir H., Rasool G.A. Cognitive-behavioral group therapy in major depressive disorder with focus on self-esteem and optimism: an interventional study. *BMC Psychiatry*. 2022. № 28. doi: 10.1186/s12888-022-03918-y.
7. Prolonged Grief Disorder (PG-13-Revised) : переклад та адаптація українською мовою О. Аврамчук. Prigerson HG, Boelen PA, Xu J, Smith KV, Maciejewski PK: Validation of the new DSM-5-TR criteria for prolonged grief disorder and the PG-13-Revised (PG-13-R) scale. *World Psychiatr* 2021, 20:96–106. <https://library.megu.edu.ua/9443/jspui/handle/123456789/6819>
8. Schwartze D., Barkowski S., Strauss B., Knaevelsrud C., Rosendahl J. Efficacy of group psychotherapy for posttraumatic stress disorder: Systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Psychother Res*. 2019 № 29 (4). P. 415-431. doi: 10.1080/10503307.2017.1405168.
9. Shrivastava S., Martinez J., Coletti D.J., Fornari A. Interprofessional Leadership Development: Role of Emotional Intelligence and Communication Skills Training. *MedEdPORTAL*. 2022. Vol. 18:11247. doi: 10.15766/mep_2374-8265.11247.

Інформаційні ресурси

1. Етичний кодекс психологів-консультантів. Асоціація психологічного консультування та травматерапії. – Режим доступу: <https://www.psycounseling.org/ethics>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
3. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України: Наказ МОН України від 22.05.2018 № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18>

4. Про затвердження Порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу: Наказ МОЗ України від 15.04.2008 № 199. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0577-08>
5. Google Академія: <http://scholar.google.com.ua>